

Avaruusasian neuvottelukunnan kokous

1/4

Aika: tiistaina 10.11.20 klo 10-12.30

Paikka: Teams

Osallistujat: Jäsenet

Lundström Ilona, työ- ja elinkeinoministeriö

Antikainen Päivi, liikenne- ja viestintäministeriö

Ahonen Paavo-Petri, opetus- ja kulttuuriministeriö

Jääskeläinen Tanja, ulkoministeriö

Kanto Kimmo, Business Finland

Kaurola Jussi, Ilmatieteen laitos

Knape Kai, puolustusministeriö

Linko Susan, Suomen akatemia

Liukkonen Jussi, Reaktor Oy

Lähteenoja Pentti, maa- ja metsätalousministeriö

Palmroth Minna, Helsingin yliopisto

Suni Tanja, ympäristöministeriö

Sylvius Veera, Huld Oy

Poissa

Koivukoski Janne, sisäministeriö – tilalla Mikko Jääskeläinen

Puhujat: **Asiakohta 3.1**

Esittäjät (DG:n kabinetti, jäsenmaayhteydet)

Chiara Manfletti

Isabelle Duvaux-Bechon

Lisäksi kuulolla (eri direktoraateista)

DG: Ulrike Bohlmann

DG: Didier Schmitt

TEC: Edmund Williams

EOP: Michel Verbauwhede

OPS: Mariella Spada

TIA: Cecilia Blacker Sy

NAV: Alessandra Fiumara

STS: Catherine Baudin

SCI: Rolf de Groot

IPL: Sergio Tabasco Vargas

Asiakohta 3.2

Matti Kesäläinen/Traficom

1. Kokouksen avaus

Varapuheenjohtaja avasi kokouksen klo 10. Asiakohta 3.1 käsiteltiin ensimmäiseksi.

3.1 ESA:n tulevat ohjelmat ja eri hallinnonalojen tarpeet

Tulevaa ESA:n ohjelmavalmisteluun varten ESA käy jäsenvaltioiden kanssa keskustelua eri ministeriöiden ja hallinnonalojen kanssa näiden toiveista ja tarpeista avaruustoiminnalle/ESA:n tuleville ohjelmille. Chiara Manfletti esitteli ESA:n toiminnan hyötyjä yhteiskunnalle, taloudelle ja ympäristölle neljän ESA:n ohjelmapilarin kautta (*Science and Exploration; Safety and Security, Applications, Enabling and Support*). Isabelle Duvaux-Bechon kertoi avaruusratkaisujen merkityksestä yhteiskunnalle nostaen esimerkkejä mm. COVID19-kriisistä, ilmanlaadun seurannasta sekä avaruussäätötoiminnoista. Lisäksi ESA:n eri direktoraattien edustajat osallistuvat aktiivisesti keskusteluun.

Neuvottelukunnan keskustelussa nousi esiin erityisesti avaruustoiminnan merkitys vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä. Ympäristön seurannassa avaruusratkaisuja hyödynnetään jo merkittävästi ja teknologian ja sovellusten kehittäminen erityisesti ilmastomuutoksen monitoroinnin tarpeisiin on olennaista. Avaruusratkaisujen edistämistä arktisiin tarpeisiin pidettiin tärkeänä.

Kyberturvallisuus ja kvanttiteknologian kehitystä pidettiin erityisen ajankohtaisina. Tärkeiksi nähtiin myös 5G- ja satelliittilaajakaistan kehitys sekä liikenteen kehityksen tarpeet. ESA Lab-yhteistyö ja ESA:n tutkimusinfrastruktuurin parempi hyödyntäminen voisivat tarjota uusia mahdollisuuksia osallistumiseen suomalaisille.

ESA:n edustajat kertoivat, että aloitteita arktisen alueen tarpeisiin on useita. Planeettasimulaation avulla tullaan edistämään ilmasto- ja ympäristömallinnusta. 5G- ja 6G-kehityksen sekä kyberturvallisuuden ja kvanttiteknologian edistäminen on tärkeää myös ESA:lle. ESA Labeihin ja infrastruktuurin käyttöön palataan tarkemmin ESA:n ja delegaation välillä.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Puheenjohtaja jatkoi kokouksen johdossa ESA-keskustelun jälkeen agendan mukaisesti.

Muistio hyväksyttiin pienin kirjoitusvirhekorjauksin. Hyväksytty muistio on julkinen ja tallennetaan Hankeikkunaan.

3. Keskusteluasiat

3.2 PRS-palvelujen käyttöönotto

Matti Kesäläinen, Traficom, esitteli PRS-palvelun kansallisen käyttöönoton tilanteen. Galileo on GPS:n eurooppalainen vastine, ainoa siviilihallinnassa oleva järjestelmä. Public Regulated Service, PRS on kehitetty osaksi Galileon palveluja, koska tarvitaan eurooppalaista varmistettua signaalia modernin yhteiskunnan

käyttöön. Viranomaistoiminta on kohdannut tarkoituksellista signaalihäirintää. Valmistelemissa keskusteluissa korostettu akuuttia tarvetta varmennetulle sijainti- ja aikatiedolle. Palvelun on tarkoitus olla valmis 2024, jolloin myös Suomen on tarkoitus ottaa se käyttöön ensimmäisten joukossa.

Keskustelussa todettiin, että Suomessa on merkittävää tiedettä ja tutkimusta PRS:ään liittyen, erityisesti miten erotetaan ihmisen aiheuttamat häiriöt luonnon aiheuttamista. Toimintavarmuus ja toimintaketjujen turvallisuus ovat erittäin merkittävässä roolissa ja tässä voitaisiin soveltaa vastaavaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa kuin 5G-verkoissa. Myös signaalin käyttöön ja palvelujen tarjoamiseen liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia toivottiin selvitetävän lisää. Toistaiseksi liiketoimintamahdollisuuksia on lähinnä tarkoin säännellyssä PRS-vastaanotinten valmistamisessa.

3.3 Epävirallinen kilpailukykyneuvoston kokous (Avaruus) sekä EU:n ja ESan yhteinen Space Council -kokous 20.11.2020

Maija Lönnqvist esitteli 20.11.20 järjestettävien epävirallisen kilpailukykyneuvoston ja Space Councilin sisällön. Molemmat järjestetään virtuaalikokouksina. Ministeri Lintilä osallistuu kilpailukykyneuvostoon ja valtiosihteeri Tiilikainen Space Counciliin. Kilpailukykyneuvostossa käydään poliittinen keskustelu aiheesta *Europe's role in the global space economy* ja Space Councilissa *Orientations on the European contribution in establishing key principles for the global space economy*. Space Councilin jälkeen julkaistaan yhteinen teksti EU:n neuvoston päätelmien ja ESA:n neuvoston päätöslauselman muodossa otsikolla *Orientations on the European contribution in establishing key principles for the global space economy*. Suomen lausunnoissa korostetaan erityisesti alan uudistumisen mahdollisuuksia pienille ja keskisuurille yrityksille, avaruustoiminnan merkitystä muille aloille, erityisesti vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä sekä avaruuden kestävää käyttöä.

Muistio on käsitelty myös EU 20 (tutkimus ja innovaatiot) –jaostossa.

Keskustelussa todettiin, että perusmuistioissa voisi ottaa esille, että suurten ratkaisujen tuotanti edellyttää myös suurten, ei-perinteisten avaruusyritysten mukaan ottamista. Vaikka onkin tärkeää korostaa pienten toimijoiden tukea, veturiyrityksiä tarvitaan.

4. Tiedoksi

4.1 GSA:n ja ESA:n pääjohtajavalinnat, tilannekatsaus

Päivi Antikainen kertoi, että Rodrigo da Costa valittiin GNSS-viraston johtajaksi. Jäsenmaat esittivät tyytymättömyyttä valintaprosessin läpinäkyvättömyyteen.

Kimmo Kanto kertoi, että ESA:n pääjohtajavalinnassa on valittu kolme kandidaattia haastatteluvaiheeseen. Prosessi on edennyt läpinäkyvästi jäsenmaita konsultoiden. Joulukuun neuvostossa päätetään uusi pääjohtaja.

4.2 EU:n avaruushjelma-asetus ja EU-ESA-sopimusneuvottelut

Maija Lönnqvist kertoi, että avaruushjelma-asetuksen viimeistely on odottanut monivuotisen budjetin neuvotteluita, mutta loputkin artikkelit on nyt käsitelty neuvoston avaruustyöryhmässä. Puheenjohtajamaa sai Coreperiltä 4.11.2020 mandaatin aloittaa neuvottelut parlamentin kanssa. Asetus halutaan saada voimaan ensi vuoden alusta.

5. Muut asiat

Kansallisen ennakkointiverkoston järjestämässä avaruustoiminnan murrosta koskevassa Foresight Thursday –tapahtumassa oli lähes 70 osallistujaa. Puhujina olivat Minna Palmroth ja Juha-Matti Liukkonen, sekä Elia Montanari ESA:sta. Ennakointityö jatkuu VNK:n kanssa, osa tulevaa foresight-raporttia.

Haku VN-TEAS hankkeeseen on auennut. Avaruuden yhteiskunnallinen vaikutavuus on yhtenä hakuteemana.

Susan Linko kertoi, että Suomen Akatemian luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunta teki 3.11.2020 rahoituspäätökset hausta ”Uudet ICT-ratkaisut avaruusosalalle ja avaruusdataa hyödyntäville aloille”. Haku toteutettiin ICT2023-ohjelman alla. Avaruusteemassa rahoitettiin kolme konsortiota ja yksi yksittäinen hanke, yhteensä 2,9 miljoonalla eurolla. Kaksi rahoituspäätöstä meni Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskukselle ja Helsingin yliopistolle, yksi VTT:lle, Ilmatieteen laitokselle, Aalto yliopistolle, Jyväskylän yliopistolle ja Tampereen yliopisto.

Puheenjohtaja pyysi neuvottelukunnalta kontribuutiota teknologianeuvottelukunnan työhön.

6. Seuraava kokous

Strategian toimeenpanon tilannetta tarkastellaan seuraavassa kokouksessa tammikuussa.